



Cydweithio · Dysgu · Llywyddo
Collaborating · Learning · Succeeding

ADRODDIAD I'R CYD-BWYLLGOR

22 MEDI 2021

Adroddiad gan: Alwyn Jones – Cyfarwyddwr Cynorthwyol

Pwnc: Y Gymraeg - Cynlluniau Clwstwr a Phrosiect Llafaredd 'Ein Llais Ni'

1.0 Pwrpas yr Adroddiad

1.1 Rhannu gwybodaeth am y trefniadau a'r cynlluniau ar gyfer dau brif ffrwd gwaith y cynllun busnes ar gyfer y Gymraeg eleni – trefniadau ar gyfer y Cynlluniau Clwstwr a Phrosiect Llafaredd 'Ein Llais Ni'

2.0 Cefndir

2.1 **Cynlluniau Clwstwr** - Yn dilyn trafodaethau gyda Swyddogion yr Awdurdodau, cytunwyd fod angen ail-ystyried y trefniadau ar gyfer annog cyd-weithio clwstwr a'r dull o rannu cyllid i gefnogi'r amcanion sef Datblygu Sgiliau Iaith y Gweithlu a chefnogi gweithgareddau'r Siarter Iaith a Chymraeg Campus.

2.2 **Ein Llais Ni** - Cyflwynwyd cais llwyddiannus i Lywodraeth Cymru yn fuan yn 2021 am gyllid i'n cefnogi i weithredu prosiect Llafaredd 'Ein Llais Ni'. Nod y prosiect yw:

- Gwella agweddau a pharodwydd dysgwyr i gyfathrebu trwy'r Gymraeg a chyfrannu'n hyderus at eu cymunedau dwyieithog y tu fewn a thu allan i furiau eu hysgolion
- Cyflwyno rhaglen o strategaethau Ein Llais Ni sy'n gyfuniad o'r traddodiadol, y digidol a'r byw; sy'n berthnasol i gyd destun Cymru a Chymreictod.
- Meithrin a datblygu dysgwyr tuag at y Pedwar Diben, sy'n falch o'u Cymreictod ac yn gyfathrebwyr dwyieithog hyderus.

3.0 Ystyriaethau

3.1 **Cynlluniau Clwstwr** – o ran y cynlluniau yma, bwriedir adolygu'r dull cynllunio, gweithredu ac adrodd ar gynnydd i sicrhau effeithiolrwydd gwariant y grant a chasglu gwybodaeth am lwyddiannau a dulliau effeithiol i'w rhannu i'r dyfodol. Drwy gydweithio â'r Awdurdodau Lleol, byddwn yn:

- Datblygu'r defnydd o 'dashfwrdd' i rannu gwybodaeth/y cynllun/cyllid ac adrodd ar gynnydd. Bydd mynediad gan YCG y Gymraeg, Swyddogion yr Awdurdodau a'r Cydlynwyr Iaith Dalgylch iddo.
 - Sicrhau fod y cynllunio yn cyd-fynd â deilliannau'r CSGA ac fod ymwybyddiaeth gynyddol o'r targedau hynny gan y cydlynwyr iaith dalgylch.
-

- Sicrhau dyraniad cyllid i bob clwstwr – mewn trafodaeth gyda Swyddogion yr Awdurdodau, ystyried nifer ysgolion ac anghenion penodol i'w targedu.
- Sicrhau fod trafodaethau parhaus am effaith unrhyw weithredu a chamau nesaf.
- Annog cyfarfodydd rheolaidd gydag ysgolion y clwstwr, gwneud defnydd o Gyfrifiad y Gweithlu wrth gynllunio ar gyfer anghenion, defnydd strategol o'r Cynlluniau Sabothol ac egwyddorion y Fframwaith Siarter Iaith a Chymraeg Campus.
- Rhannu arferion effeithiol a llwyddiannau'r cynlluniau clwstwr drwy wefan Canolfan Gefnogaeth GwE ac mewn rhwydweithiau cenedlaethol e.e. Siarter Iaith.

3.2 **Ein Llais Ni** (Gweler Atodiad 1) – nod y prosiect yma yw meithrin a chryfhau'r model ar gyfer addysgu a gwella sgiliau llafaredd o fewn ysgolion yng nghyd-destun Cwricwlwm i Gymru (addysgeg neilltuol/*signature pedagogy*). Mae'r prif flaenoriaethau fel a ganlyn:

- Yr angen i fagu hyder ac ail-danio brwdfrydedd tuag at ddefnyddio'r Gymraeg fel cyfrwng cyfathrebu naturiol a phlethu hyn gyda'r angen i wella lles a llesiant drwy ddatblygu medrau cyfathrebu pob dysgwr.
- Ymateb i adroddiad yr Athro Neil Mercer a Dr James Mannion 'Llafaredd ar draws Cwricwlwm Cymru' yn 2018, a gweithredu ar yr argymhellion.
- Mae angen trawsnewid addysgu a dysgu sgiliau llafaredd Cymraeg ar gyfer cwrdd â nod Llywodraeth Cymru '2050 Miliwn o Siaradwyr' a Cwricwlwm i Gymru.
- Yr angen i blethu egwyddorion y model â chynlluniau trochi hwyr ysgolion ac adeiladu ar eu strategaethau dysgu carlam
- Mae tystiolaeth i awgrymu bod cau ysgolion oherwydd COVID-19 wedi ehangu'r bwlch cyrhaeddiad rhwng dysgwyr o drawstoriad eang o gefndiroedd ieithyddol ac yn arbennig rhai o gefndiroedd llai breintiedig.
- Mae nifer o athrawon yn cydnabod diffyg hyder a gwybodaeth pwnc arbenigol wrth addysgu ac asesu llafaredd ar draws y cwricwlwm.
- Yr angen i sicrhau bod iaith ac arbenigedd meysydd a phynciau penodol yn cyfrannu tuag at y prosiect.

4.0 **Argymhellion**

4.1 Gofynnir i'r Cyd-bwyllgor gymeradwyo cynnwys yr adroddiad a'r cynlluniau i ddatblygu'r prosiect yn unol â'r targedau a osodwyd gan Llywodraeth Cymru.

5.0 **Goblygiadau ariannol**

5.1 Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol yn codi o'r adroddiad hwn. Bydd GwE yn gweithredu oddi fewn yr adnoddau ariannol cyfredol.

5.2 Prosiect 'Ein Llais Ni' - cyflwynwyd cais llwyddiannus i Lywodraeth Cymru yn 2021 am gyllid i cefnogi'r prosiect ymchwil gweithredol ar gyfer codi safonau llafaredd Cymraeg.

6.0 **Effaith o ran cydraddoldeb**

6.1 Nid oes unrhyw oblygiadau cydraddoldeb newydd yn codi o'r adroddiad hwn

7.0 **Goblygiadau Personél**

7.1 Prosiect 'Ein Llais Ni' - penodi Swyddog Prosiect dros dro i gydlynu'r gwaith, ochr yn ochr â Swyddog Ymchwil o Adran Addysg Prifysgol Bangor.

8.0 Ymgynghori a wnaed

8.1 Ymgynghorwyd â Bwrdd Rheoli GwE a Swyddogion yr Awdurdodau Lleol.

9.0 Atodiadau

9.1 Atodiad 1 – Prosiect ‘Ein Llais Ni’.

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Swyddog Monitro:

Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Swyddog Cyllid Statudol:

Cadarnhaf bod llythyr wedi ei dderbyn yn cynnig grant £210,900 ar gyfer prosiect ‘Ein Llais Ni’. Fel mae'r adroddiad blaen yn nodi yn rhan 5.1, disgwylir bydd GwE yn gweithredu'r cynlluniau oddi fewn ei adnoddau ariannol cyfredol, gan gynnwys y grant yma.